

BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID EN RECHTSBIJSTAND PRIVE-LEVEN

ALGEMENE POLISVOORWAARDEN

INHOUD

HOOFDSTUK 1 – ALGEMENE VOORWAARDEN B.A. PRIVE-LEVEN	2
Artikel 1. Wie zijn de verzekerden?	2
Artikel 2. Wie zijn de derden?	3
Artikel 3. Wat verstaat men onder “privé-leven”?	3
Artikel 4. Waar is de B.A. Privé-Leven geldig?	4
Artikel 5. Welke zijn de verzekerde bedragen?	4
Artikel 6. Wat is de vrijstelling?	4
Artikel 7. Omvang van de waarborg in sommige bijzondere gevallen.	5
Artikel 8. Uitsluitingen van algemene aard.	7
Artikel 9. Bijkomende waarborgen.	8
HOOFDSTUK 2 – DE VERZEKERING RECHTSBIJSTAND PRIVE-LEVEN	8
Artikel 10. Waarborg “Beste Rechtsbijstand op de markt”.	9
Artikel 11. Wie zijn de verzekerden?	9
Artikel 12. Wie zijn derden?	9
Artikel 13. Wat wordt verstaan onder “privé-leven”?	9
Artikel 14. Wat wordt verstaan onder “schadegeval” en “nood aan rechtsbijstand”?	9
Artikel 15. Wanneer moet het schadegeval zich voordoen om van deze verzekering te genieten?	9
Artikel 16. Wat is het voorwerp van de verzekering rechtsbijstand?	10
Artikel 17. Uitbreiding van de waarborg.	12
Artikel 18. Waar is de verzekering rechtsbijstand geldig?	12
Artikel 19. Tot welk bedrag komt de maatschappij tussen?	12
Artikel 20. Welke kosten worden ten laste genomen?	12
Artikel 21. Wat is de drempel voor de tussenkomst?	13
Artikel 22. Wat zijn de uitsluitingen?	13
Artikel 23. Wat doet de maatschappij wanneer een schadegeval zich voordoet?	15
Artikel 24. Recht op minnelijke schikking.	15
Artikel 25. Tussenkomst van een advocaat.	15
Artikel 26. Tussenkomst van een technisch adviseur.	16
Artikel 27. Een meningsverschil tussen de maatschappij en de verzekerde.	16
Artikel 28. Verjaringstermijn.	16
HOOFDSTUK 3 – ADMINISTRatieve BEPALINGEN	16
Artikel 29. De inwerkingtreding en de duur van het contract – Verhuis naar het buitenland.	16
Artikel 30. De indexatiemodaliteiten.	17
Artikel 31. Betaling van de premie.	17
Artikel 32. Wijziging van de voorwaarden of het tarief.	17
Artikel 33. Opzegging van het contract.	17
Artikel 34. Opzeggingsmodaliteiten.	18
Artikel 35. Verplichtingen van de verzekeringnemer bij het afsluiten van het contract en in de loop ervan.	18
Artikel 36. Verplichtingen van de verzekerden bij schadegeval.	19
Artikel 37. Rechtsvorderingen en de belangen van de verzekerden.	19
Artikel 38. Indeplaatsstelling – Verhaal – Verjaring.	19
Artikel 39. Afstand van verhaal.	20
Artikel 40. Briefwisseling.	20
Artikel 41. De bevoegde rechtbank en de toepasselijke wetgeving.	21
Artikel 42. Rangorde van de voorwaarden.	21
HOOFDSTUK 4- WETTELIJKE VERMELDINGEN	21

HOOFDSTUK 1 – ALGEMENE VOORWAARDEN B.A. PRIVE-LEVEN

Algemene Bepalingen:

Voor de toepassing van dit verzekeringscontract wordt verstaan onder:

- **Maatschappij:** De cv P&V Verzekeringen, met maatschappelijke zetel te 1210 Brussel, Koningsstraat 151, verzekeringsonderneming toegelaten onder code NBB nr. 00058. Behalve voor de afhandeling van de schadegevallen binnen de waarborg rechtsbijstand wordt de cv P&V Verzekeringen vertegenwoordigd door haar gevolmachtigde onderschrijver Piette & Partners nv, met zetel te 8500 Kortrijk, Casinoplein 6, toegelaten onder code FSMA nr. 0448.811.575.
- **Verzekeringnemer:** de natuurlijke persoon die deze verzekering afsluit.
- **Verzekerde:** de natuurlijke persoon die geniet van de waarborgen van deze verzekering.
- **PNP Globalis:** PNP Globalis is de merknaam van de bundel van PNP. PNP Globalis biedt de mogelijkheid om de betaling van de maandelijkse premies te bundelen en om van extra waarborgen te genieten.
Indien 2 of meer actieve contracten in een bundel PNP Globalis geplaatst worden, worden de maandelijkse premies globaal aangeboden aan de bundelnemer, zonder dat hiervoor splitsingskosten aangerekend worden. Indien de bundel geen 2 actieve contracten meer bevat heeft de maatschappij het recht om vanaf de eerstvolgende jaarvervaldag, de premiebetaling buiten de bundel aan te bieden aan de verzekeringnemer met bijhorende splitsingskosten. Indien het contract deel uitmaakt van een bundel PNP Globalis, geniet het contract van de waarborguitbreiding(en) PNP Globalis op voorwaarde dat er in de bundel PNP Globalis minimaal 3 contracten opgenomen zijn die actief zijn, of in de toekomst zullen aanvangen, uit de volgende risico's: Burgerlijke Aansprakelijkheid Auto Toerisme en Zaken, Brand Woningen-Vrije beroepen-Kantoren en Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid Privé-Leven.
Alle contracten in een bundel PNP Globalis dienen binnen het beheer van dezelfde tussenpersoon, gekend onder éénzelfde agentennummer, te vallen.
Indien niet meer aan de voorwaarden om te genieten van de extra waarborgen wordt voldaan, blijven deze voor de actieve polissen verworven tot de eerstvolgende hoofdvervaldag van de polis, die minstens drie maanden verwijderd is.
De bundelnemer is de natuurlijke of rechtspersoon die instaat voor de betaling van de globale maandelijkse premie.

Voorwerp en omvang van de waarborgen:

Deze verzekering is in overeenstemming met de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014 en met het Koninklijk Besluit van 12 januari 1984 tot vaststelling van de minimumgarantievoorwaarden inzake de verzekering Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid met betrekking tot het Privé-Leven. Daarnaast bevat deze verzekering een aantal waarborguitbreidingen die niet vereist zijn door voormeld Koninklijk Besluit.

De maatschappij waarborgt de Burgerlijke Aansprakelijkheid die de verzekerden ten laste gelegd kan worden op basis van de artikelen 1382 tot 1386bis van het Burgerlijk Wetboek en van gelijkaardige bepalingen van buitenlands recht voor schade veroorzaakt aan derden in het kader van het privé-leven.

De maatschappij waarborgt eveneens de Burgerlijke Aansprakelijkheid die de verzekerden in geval van 'bovenmatige burenhinder' kan ten laste gelegd worden in het kader van het privé-leven, op basis van artikel 3.101 van Boek 3 "Goederen" van het Burgerlijk Wetboek of van gelijkaardige bepalingen van buitenlands recht, voor de schade die het rechtstreekse gevolg is van een plotse, onvrijwillige en onvoorzien gebeurtenis in hoofde van een verzekerde. De kosten voor het voorkomen van de bovenmatige burenhinder zoals voorzien in artikel 3.102 van Boek 3 "Goederen" van het Burgerlijk Wetboek, zijn daarentegen uitdrukkelijk uitgesloten uit de waarborgen van deze verzekering en worden bijgevolg niet ten laste genomen door de maatschappij.

Artikel 1 **Wie zijn de verzekerden?**

Volgende personen hebben de hoedanigheid van verzekerde:

- a) de verzekeringnemer, voor zover hij zijn hoofdverblijf in België heeft, de samenwonende echtgeno(o)t(e) of levenspartner, evenals de personen die in duurzaam gezinsverband met hen samenwonen, zelfs indien ze tijdelijk buitenshuis verblijven om studieredenen. Bij een scheiding blijft de echtgeno(o)t(e) of levenspartner nog 3 maanden verzekerd na het feitelijk verlaten van het hoofdverblijf;
- b) de hierboven vermelde personen die tijdelijk buitenshuis verblijven om beroeps- of gezondheidsredenen, of tijdens reizen. Dit gedurende een periode van maximaal één jaar vanaf het ogenblik dat zij het gezin verlaten hebben;
- c) de minderjarige kinderen van de verzekeringnemer, van de met hem samenwonende echtgeno(o)t(e) of levenspartner, wanneer zij niet meer bij de verzekeringnemer inwonen;
- d) de meerderjarige kinderen van de verzekeringnemer, van de met hem samenwonende echtgeno(o)t(e) of levenspartner, wanneer zij niet meer bij de verzekeringnemer inwonen en fiscaal ten laste blijven van de verzekeringnemer of de met hem samenwonende echtgeno(o)t(e) of partner;
- e) de minderjarige kinderen van derden wanneer zij, buiten elke beroepswerkzaamheid, onder de bewaking van een verzekerde staan die bij de verzekeringnemer inwoont;
- f) het huispersoneel, andere bezoldigde werknemers en gezinshelp(st)ers wanneer zij handelen in privé-dienst van de verzekerden;
- g) de personen die, buiten elke beroepsactiviteit, al dan niet bezoldigd, belast zijn met de bewaking van:
 - de kinderen die bij de verzekeringnemer inwonen of over wie de verzekeringnemer het toezicht heeft,
 - huisdieren die aan de verzekerde toebehoren of waarover hij de bewaking heeft. Zij zijn verzekerd voor zover hun aansprakelijkheid door deze bewaking in het gedrang komt;
- h) de studenten die, in het kader van een uitwisselingsprogramma, tijdelijk in het gezin van de verzekeringnemer verblijven;
- i) de personen die, op vrijwillige basis de verzekeringnemer of een persoon die bij hem inwoont, bijstaan bij:
 - werkzaamheden aan het in België gelegen hoofdverblijf of tweede verblijf met uitzondering van afbraakwerken, onafgezien of deze al dan niet gebeuren in het kader van aanpassings- of heropbouwwerken;
 - verhuis van privé-inhoud naar een nieuwe hoofdverblijfplaats;
 - de organisatie en/of het verloop van familiefeesten;
- j) de personen die te gast zijn van de verzekerden vermeld onder a) hierboven; zij worden verzekerd in hun privéleven gedurende de periode dat zij bij deze verzekerden logeren en geen beroep kunnen doen op een ander verzekeringscontract.

Artikel 2. Wie zijn de derden?

Volgende personen hebben de hoedanigheid van derde:

- alle andere personen dan de verzekerden vermeld onder artikel 1 a) en b);
- de personen vermeld onder artikel 1 c) tot en met j) voor zover de schade die aan hen werd toegebracht voor vergoeding in aanmerking komt en veroorzaakt werd door een andere verzekerde.

Artikel 3. Wat verstaat men onder "privé-leven"?

Onder privé-leven wordt verstaan:
alle feiten, daden of nalatigheden met uitsluiting van deze die voortvloeien uit een beroepsactiviteit.
Wordt eveneens aanzien als feiten onder 'privé-leven':

- de schade veroorzaakt door de verzekerde kinderen die betaalde prestaties uitvoeren tijdens hun schoolvakantie of hun vrije tijd, zelfs in het kader van een arbeidscontract;
- de schade veroorzaakt door de verzekerden in hun hoedanigheid van vrijwilligers volgens de Wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers;
- de schade veroorzaakt door de honden die instaan voor de bewaking van de beroepslokalen.

Bijklussen en deeleconomie: maken onder meer deel uit van het privé-leven:

- verenigingswerk en occasionele diensten tussen burgers in de zin van de Bijkluswet;
- de occasionele diensten die een verzekerde levert aan particulieren, buiten elke beroepsactiviteit en zonder winstoogmerk, al dan niet via een online deeleconomieplatform in zover:
 - de verzekerde voldoet aan de specifieke vereisten die voor het leveren van deze diensten noodzakelijk zijn, zoals onder meer een bekwaamheidsattest, een erkenning of een diploma;
 - de inkomsten die de verzekerde uit deze diensten verkrijgt, gecumuleerd met deze uit het verenigingswerk en de occasionele diensten tussen burgers onder a), per jaar niet meer bedragen dan de inkomstengrens zoals bepaald in de Bijkluswet (art. 37bis en 90/1 WIB 1992).

Artikel 4. Waar is de B.A. Privé-Leven geldig?

De verzekering heeft uitwerking in heel de wereld voor zover de verzekerde zijn hoofdverblijfplaats in België heeft.

Ze is evenwel beperkt:

- tot geografisch Europa: voor de schadegevallen veroorzaakt door het gebouw of het gedeelte van het gebouw dat als tweede verblijf dienst doet of dat – in opbouw, heropbouw of transformatie – bestemd is om het tweede verblijf te worden;
- tot België: voor de schadegevallen veroorzaakt door de tuinen of terreinen groter dan 5 ha die niet grenzen aan een verzekerd gebouw.

Artikel 5. Welke zijn de verzekerde bedragen?

De verzekering verleent waarborg voor:

- lichamelijke schade: tot beloop van 22.917.000 euro (geïndexeerd) per schadegeval;
- stoffelijke schade: tot beloop van 5.946.000 euro (geïndexeerd) per schadegeval.

De maatschappij neemt eveneens ten laste, en dit zelfs boven de verzekerde bedragen, maar binnen de wettelijk toegelaten beperkingen:

- de reddingskosten bestemd om de schade, gedekt door deze verzekering, te voorkomen of te beperken;
- de intresten op de in hoofdsom verschuldigde schadevergoeding;
- de kosten betreffende de burgerlijke rechtsvorderingen evenals de erelonen en kosten van advocaten en experts, doch enkel indien deze kosten door haar of met haar toestemming werden gemaakt of, in geval van een belangenconflict dat niet aan de verzekerde toe te schrijven is, voor zover deze kosten niet op onredelijke wijze zijn gemaakt.

Artikel 6. Wat is de vrijstelling?

Een vrijstelling van 228,66 euro (geïndexeerd) per schadegeval wordt toegepast voor de stoffelijke schade; deze vrijstelling kan niet afgekocht noch verzekerd worden.

Voor de contracten die genieten van de waarborguitbreiding PNP Globalis verzaakt de maatschappij aan de toepassing van de vrijstelling voor maximaal één schadegeval per kalenderjaar voor het geheel van de contracten binnen éénzelfde bundel PNP Globalis, en voor zover het bedrag van de schadevergoeding hoger is dan het bedrag van de vrijstelling.

Indien de contractueel vastgestelde vrijstelling het bedrag van 228,66 euro (geïndexeerd) overschrijdt, dan is de verzekering aan de toepassing van de vrijstelling beperkt tot 228,66 euro (geïndexeerd).

Artikel 7. Omvang van de waarborg in sommige bijzondere gevallen.

a) Dieren

De waarborg is verworven voor schade veroorzaakt door huisdieren in eigendom of van derden onder bewaking.

Voor zover zij niet worden gehouden met winstdoeleinden of voor beroepdoeleinden waarborgt de maatschappij tevens de schade veroorzaakt door:

- ongeacht het aantal: neerhofdieren, pluim- en kleinvee, ezels, shetlanders en pony's al dan niet ingespannen;
- maximum 5 per soort met een maximumtotaal van 10 dieren: koeien, struisvogels, hinden en hertachtigen;
- al dan niet ingespannen paarden en hun tuig met een maximum van 2 of voor het aantal vermeld in de Bijzondere Clausules. De verzekering dient alle paarden, waarvan de verzekerden eigenaar zijn, te bevatten. Indien aan deze verplichting niet werd voldaan, dan wordt een eventueel schadegeval slechts ten laste genomen in verhouding tot de betaalde premie en de premie die voor het totaal aantal paarden verschuldigd was.

De waarborg is eveneens verworven voor schade veroorzaakt aan en door gehuurde of geleende paarden en hun tuig. De schadevergoeding aan het tuig wordt beperkt tot 5.000 euro (geïndexeerd).

Wordt niet verzekerd de schade veroorzaakt door:

- struisvogels, hinden en hertachtigen, gehouden achter een omheining van minder dan 2,20 m hoog;
- wilde dieren, al dan niet getemd.

b) Gebouwen en hun privé-inhoud, gronden, tuinen en terreinen

De waarborg is verworven voor schade veroorzaakt door:

- het gebouw of het gedeelte van het gebouw dat de verzekerden bewonen als hoofdverblijf, tweede verblijf of vakantieverblijf, met inbegrip van de privé-inhoud;
- het gebouw of het gedeelte van het gebouw, dienstig tot privéverblijf, dat de verzekerden bewonen om beroeps- of studieredenen, met inbegrip van de privé-inhoud;
- het gebouw bestaande uit 4 woongelegenheden en/of 4 garages, waarvan één woongelegenheden dienstig is tot hoofdverblijf van een verzekerde en de rest verhuurd wordt aan derden;
- wooncaravans dienstig tot privé-verblijf, met inbegrip van de privé-inhoud, voor zover deze niet onderworpen zijn aan de wetgeving op de verplichte verzekering inzake motorrijtuigen;
- de garages en parkeerplaatsen, dienstig tot persoonlijk gebruik van de verzekerden, alsook deze die worden verhuurd met een maximum van 3;
- de gronden, tuinen en terreinen die grenzen aan alle hiervoor vermelde verblijven;
- de onbebouwde terreinen, dienstig tot privédoeleinden met een gezamenlijke maximale oppervlakte van 5 ha; de aanwezigheid van een tuinhuis, hobbyserre of schuilhok voor dieren is toegelaten;
- het gebouw of een gedeelte ervan dat door de verzekerden gehuurd of gebruikt wordt ter gelegenheid van een familiefeest.

De waarborg blijft zelfs verworven voor de verzekerde gebouwen die deels gebruikt worden voor de uitoefening van een vrij beroep, een kantoor of een handelszaak zonder opslag noch verkoop van koopwaar.

In de waarborg is tevens de schade begrepen die wordt veroorzaakt door liften, die geplaatst zijn in de hiervoor vermelde verzekerde gebouwen, voor zover deze liften het voorwerp uitmaken van een lopend onderhoudscontract met een officieel erkend organisme dat voorziet in een jaarlijkse controle en dit voor zover de verzekerde de aanbevelingen van dit organisme naleeft.

De schade die wordt veroorzaakt door het gebouw ter gelegenheid van de opbouw, wederopbouw of aanpassingswerken, is begrepen in de waarborg en dit voor zover dat gebouw dienstig is tot hoofdverblijf, toekomstig hoofdverblijf, tweede verblijf of vakantieverblijf van de verzekeringnemer, de verzekerde deze werken zelf uitvoert en de stabiliteit van het verzekerde gebouw of de aangrenzende gebouwen niet in het gedrang wordt gebracht.

Wanneer de verzekering betrekking heeft op een gebouw of een gedeelte ervan, geldt de waarborg onder meer ook voor de binnenplaatsen, toegangen, terrassen, voetpaden (inclusief al wat de doorgang belemmert, het niet wegruimen van sneeuw, ijs, ijzel en vuilnis), bijgebouwen en bijhorigheden, zwembaden, antennes, masten, vlaggenstokken, uithangborden, zonnepanelen en citernes. Indien de aansprakelijkheid van de mede-eigenaars collectief in het gedrang komt, dan is de waarborg verworven in verhouding tot het aandeel van de verzekerde in mede-eigendom.

Wordt niet verzekerd:

- de materiële schade veroorzaakt door vuur, brand, ontploffing en rook ingevolge vuur of brand die ontstaan is of die overslaat van de gebouwen waarvan de verzekerden eigenaar, huurder of bewoner zijn, met uitzondering voor de gevallen rond 'tijdelijke of toevallige verblijven' onder punt c) hieronder.
- schade veroorzaakt door gebouwen – andere dan het hoofdverblijf, toekomstig hoofdverblijf, tweede verblijf of vakantieverblijf van de verzekeringnemer – ter gelegenheid van de opbouw, wederopbouw of aanpassingswerken.
- schade veroorzaakt door gebouwen in staat van verval of door de aanwezigheid van schimmels, zwammen en andere sporenplanten.

c) Tijdelijke of toevallige verblijven

Voor zover een verzekerde aansprakelijk is, zelfs op contractuele basis, is de waarborg verworven voor schade veroorzaakt:

- tijdens een verblijf als patiënt in een ziekenhuis of bij een tijdelijk of toevallig verblijf, privé of beroepshalve, in een hotel of een gelijkaardig logementshuis;
- door vuur, brand, ontploffing, rook, water of glasbreuk aan gebouwen, caravans of tenten evenals aan hun inhoud, die de verzekerden niet toebehoren maar gehuurd of gebruikt worden ter gelegenheid van een vakantie, een reis of een familiefeest.

Wordt niet verzekerd de schade veroorzaakt door:

- vuur, brand, ontploffing en rook tijdens een verblijf als patiënt in een ziekenhuis.

d) Verplaatsingen en vervoermiddelen

De waarborg is verworven voor de schade veroorzaakt tijdens verplaatsingen die onder meer gedaan worden als:

- voetganger;
- eigenaar, houder of gebruiker van fietsen, rolschaatsen, skeelers of alle andere landvoertuigen zonder motor;
- passagier van om het even welk voertuig, uitgezonderd de gevallen van aansprakelijkheid bepaald in de Belgische of buitenlandse wetgeving inzake de verplichte motorrijtuigenverzekering.

e) Motorrijtuigen en spoorvoertuigen

De maatschappij biedt geen waarborg voor de aansprakelijkheid die onder toepassing valt van de minimumvoorwaarden voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en voor de aansprakelijkheid als bestuurder van spoorvoertuigen.

Daarentegen is de waarborg wèl verworven voor:

1. schade veroorzaakt door verzekerden die, buiten medeweten van hun ouders of van de personen die hen onder hun hoede hebben, een motor- of spoorrijtuig besturen alvorens zij hiervoor de wettelijk vereiste leeftijd bereikt hebben. Schade aan het gebruikte vervoermiddel is eveneens verzekerd, op voorwaarde dat het aan een derde toebehoort en gebruikt werd buiten zijn medeweten;
2. schade veroorzaakt door gemotoriseerde voortbewegingstoestellen, zoals gedefinieerd in de Wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, voor zover hun effectieve maximumsnelheid niet meer bedraagt dan 25 km/uur;
3. schade voortvloeiend uit het besturen van gemotoriseerde tuinwerktuigen die op een privé- terrein of in de onmiddellijke omgeving ervan worden gebruikt;
4. schade veroorzaakt door gemotoriseerd speelgoed waarop kinderen plaats kunnen nemen en voor zover de maximumsnelheid niet meer bedraagt dan 25 km/uur;
5. schade veroorzaakt door elektrische fietsen met trapondersteuning van 0 tot 45 km/uur, met of zonder starthulp en zonder autonome aandrijving;
6. schade veroorzaakt door elektrische fietsen met trapondersteuning van 0 tot 45 km/uur, met of zonder starthulp en met autonome aandrijving tot maximum 25 km/uur.

f) Vaartuigen

De waarborg is verworven voor de schade veroorzaakt als eigenaar, houder of gebruiker van boten en andere vaartuigen. De maatschappij waarborgt evenwel niet de schade veroorzaakt door:

- het gebruik van zeilboten van méér dan 300 kg;
- het gebruik van motorboten, jetski's en andere vaartuigen van meer dan 10 PK DIN.

g) Jeugdbewegingen en gelijkgestelde organisaties

De waarborg is verworven voor verzekerden in hun hoedanigheid van leider, aangestelde of organisator van jeugdbewegingen of hiermee gelijk gestelde organisaties, zelfs voor schade veroorzaakt door personen waarvoor ze in die hoedanigheid aansprakelijk zijn.

Evenwel wordt geen waarborg verleend voor de persoonlijke aansprakelijkheid van de jongeren die de verzekerden onder hun hoede hebben.

h) Toevertrouwde goederen

Dit is een waarborguitbreiding PNP Globalis.

De waarborg is de verzekerden verworven tot beloop van 25.000 euro per schadegeval, indien ze aansprakelijk zijn, en dit zelfs op contractuele basis, voor schade aan goederen en dieren die ze tijdelijk onder hun bewaking hebben.

De maatschappij dekt evenwel niet de schade:

- aan geleasede en gehuurde goederen,
- aan gebouwen of gedeelten van gebouwen waarvan de verzekerden huurder of gebruiker zijn, evenals aan de roerende goederen die er zich in bevinden (behalve voor de schade waarvan sprake in het artikel 7 c)
- aan gemotoriseerde transportmiddelen (o.a. motorvoertuigen, motorboten, jet-skis, luchtvaartuigen), behalve aan de verzekerde motorvoertuigen waarvan sprake in het artikel 7 e), puntje 2. 3. en 4.
- aan de overeenkomstig artikel 7. a) niet verzekerde dieren.

Artikel 8. Uitsluitingen van algemene aard.

De maatschappij biedt geen waarborg voor:

- a) schade veroorzaakt tijdens het beoefenen van de jacht, noch de wildschade;
- b) schade veroorzaakt aan goederen, roerend of onroerend, die de verzekerde tijdelijk onder zijn bewaking heeft, zonder hierbij afbreuk te doen aan artikel 7. a), artikel 7 e) 1. en artikel 7 h);

- c) schade opzettelijk veroorzaakt door een verzekerde die de leeftijd van 16 jaar bereikt heeft en die daarbij persoonlijk burgerrechtelijk aansprakelijk is. Evenwel waarborgt de maatschappij de burgerlijke aansprakelijkheid van de verzekerden die aansprakelijk zijn voor de personen die deze opzettelijke schade veroorzaken (tenzij ze zelf deelachtig waren aan deze feiten). In dit geval kan de maatschappij verhaal uitoefenen tegen de veroorzaker van deze schade tot beloop van de bedragen bepaald in artikel 7 van het KB van 12 januari 1984;
- d) schade veroorzaakt door een verzekerde die de leeftijd van 18 jaar bereikt heeft die het gevolg is van één van de volgende gevallen van zware fout:
 - dronkenschap of een gelijkaardige toestand door het gebruik van verdovende of hallucinogene middelen;
 - geweldpleging op personen of het kwaadwillig beschadigen of ontvreemden van goederen;
- e) schade die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van een structuurwijziging van de atoomkern, van radioactiviteit of van de voortbrenging van ioniserende stralingen;
- f) schade veroorzaakt door luchtvaartuigen. Dit zijn vervoermiddelen, al dan niet gemotoriseerd, waarmee personen en/of goederen in de lucht kunnen worden vervoerd. Miniaturvliegtuigen, vrijetijd drones en andere onbemande gelijkaardige toestellen worden niet als luchtvaartuigen aanzien en worden als gemotoriseerd speelgoed beschouwd;
- g) schade door een terroristische daad. Onder terrorisme wordt verstaan: een clandestien georganiseerde actie of dreiging van actie met ideologische, etnische of religieuze bedoelingen, individueel of door een groep uitgevoerd, waarbij geweld wordt gepleegd op personen of waarbij de economische waarde van materiële of immateriële goederen geheel of gedeeltelijk vernield worden. Dit alles om indruk te maken op het publiek, of om een klimaat van onveiligheid te scheppen; of om de overheid onder druk te zetten, of om het verkeer of de normale werking van een dienst of een onderneming te belemmeren.

Artikel 9. Bijkomende waarborgen.

Kosteloze hulpverlening door derden:

De maatschappij biedt waarborg voor de schade die derden kunnen oplopen bij het vrijwillig en kosteloos deelnemen aan de redding van de verzekerde personen of van hun goederen, zelfs als de aansprakelijkheid van deze laatsten niet in het gedrang komt. Deze waarborg wordt verleend tot 50.000 euro (geïndexeerd) per schadegeval, zonder toepassing van de vrijstelling maar slechts in die mate dat de schadelijders geen compensatie van een andere instelling of verzekeringsmaatschappij kunnen krijgen. Evenwel kan geen enkele verzekeraar of een andere instelling (privé of sociaal) - die naar aanleiding van deze feiten gehouden is tot vergoeding van die derden - zich op deze waarborg beroepen.

Opsporingskosten van vermiste kinderen:

Indien bij de autoriteiten aangifte gedaan wordt van de verdwijning van een minderjarige die bij de verzekeringnemer inwoont, dan vergoedt de maatschappij tot beloop van 12.500 euro (niet-geïndexeerd) de volgende onkosten:

- de opsporingskosten gedragen door de verzekerden;
- de kosten en honoraria ingevolge medische of psychologische hulp aan de verzekerden.

Deze waarborg is niet geldig indien een verzekerde of een familielid betrokken is bij de verdwijning. De verzekerde onkosten worden terugbetaald na uitputting van de eventuele tegemoetkomingen van het ziekenfonds, de overheid of van een andere instelling.

HOOFDSTUK 2 – DE VERZEKERING RECHTSBIJSTAND PRIVE-LEVEN

Het beheer van de dossiers “Rechtsbijstand” is toevertrouwd aan Arces, een gespecialiseerde entiteit van de maatschappij, onafhankelijk van andere entiteiten. Het is aan Arces dat de verzekerde zo snel mogelijk alle documenten en briefwisseling moet overmaken en alle informatie moet bezorgen die nuttig is om het beheer in het kader van de waarborg Rechtsbijstand mogelijk te maken.

Het adres voor de briefwisseling:

Artikel 10. Waarborg “Beste Rechtsbijstand op de markt”.

Dit is een waarborguitbreiding PNP Globalis.

De maatschappij wenst de beste waarborg Rechtsbijstand Privé-Leven aan te bieden. Indien een verzekerde op de Belgische markt een Rechtsbijstand Privé-Leven vindt, deel uitmakend van een contract Burgerlijke Aansprakelijkheid Privé-leven, die hem in het kader van de afhandeling van zijn schadegeval betere voorwaarden van tussenkomst biedt, verbindt de maatschappij zich ertoe om hem dezelfde voorwaarden toe te kennen.

Deze waarborg is niet van toepassing op contractuele geschillen.

DEFINITIES

Artikel 11. Wie zijn de verzekerden?

Als verzekerden worden aanzien, de personen vermeld in artikel 1.

Wanneer meerdere verzekerden betrokken zijn bij hetzelfde schadegeval, komt het de verzekeringnemer toe de prioriteiten te bepalen volgens welke de maatschappij aan elke betrokkene tot uitputting van de waarborg moet tussenkomen.

Artikel 12. Wie zijn derden?

De personen vermeld in artikel 2.

Artikel 13. Wat wordt verstaan onder “privé-leven”?

Deze verzekering geldt in het kader van het privé-leven. De definitie van privé-leven is deze vermeld in artikel 3.

Artikel 14. Wat wordt verstaan onder “schadegeval” en “nood aan rechtsbijstand”?

Een schadegeval doet zich voor wanneer een verzekerde een nood aan rechtsbijstand inroept ten overstaan van een derde, naar aanleiding van een materie die door de waarborg rechtsbijstand is gewaarborgd.

Deze nood aan rechtsbijstand wordt verondersteld te zijn ontstaan, ofwel wanneer er naar aanleiding van een juridische aanspraak een geschil blijkt te zijn tussen een verzekerde en een derde, ofwel wanneer een verzekerde wordt gedagvaard om ter terechtzitting te verschijnen, ofwel wanneer er schade is.

Het geschil wordt geacht zich voor te doen wanneer een verzekerde er niet langer redelijkerwijze aan kan twifelen dat zijn rechten bedreigd worden. Worden beschouwd als één enkel schadegeval, alle meningsverschillen of geschillen die voortvloeien uit identieke rechtscheppende feiten met een onderling oorzakelijk verband, ongeacht het aantal verzekerden dat een beroep zou doen op de waarborg rechtsbijstand.

Artikel 15. Wanneer moet het schadegeval zich voordoen om van deze verzekering te genieten?

Het schadegeval moet zich voordoen wanneer de verzekering rechtsbijstand van kracht is.

Niettemin is de waarborg:

- niet van toepassing voor schadegevallen die hun oorsprong hebben in een feit dat of omstandigheid die dateert van vóór het afsluiten van de verzekering rechtsbijstand. De dekking wordt echter wel toegekend indien de verzekerde het bewijs voorlegt dat hij vóór de verzekering werd afgesloten, redelijkerwijze niet kon weten dat dit feit of deze omstandigheid een betwistbaar karakter had;

van toepassing op schadegevallen die zich ten laatste zes maanden na het einde van de verzekering rechtsbijstand voordoen voor zover de gebeurtenis of omstandigheid die aan de oorsprong ligt van het schadegeval, zich heeft voorgedaan terwijl de verzekering nog van kracht was.

OMVANG VAN DE WAARBORG

Artikel 16. Wat is het voorwerp van de verzekering rechtsbijstand?

16.1. De strafrechtelijke verdediging.

De maatschappij dekt de verdediging van de verzekerden in een strafrechtelijke procedure:

- a) hetzij wanneer zij aansprakelijk zijn voor schades die gewaarborgd zijn in hoofdstuk 1 “Algemene Voorwaarden B.A. Privé-Leven”;
- b) hetzij wanneer zij een inbreuk plegen op het Algemeen Reglement op de Politie van het Wegverkeer bij een verzekerde verplaatsing overeenkomstig artikel 7.d.

16.2. Het burgerlijk verhaal tegen de aansprakelijke derden.

Wanneer, binnen het kader van zijn privé-leven, een verzekerde lichamelijke of materiële schade lijdt, dekt de maatschappij het burgerlijk verhaal tegen de derde aansprakelijke of diens verzekeraar op basis van de hierna volgende bepalingen (of gelijkaardige bepalingen van buitenlands recht):

- a. de artikelen 1382 tot 1386bis van het Burgerlijk Wetboek;
- b. de Wet van 25 februari 1991 betreffende de aansprakelijkheid voor producten met gebreken;
- c. de Wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor motorrijtuigen (artikel 29bis) voor de schade geleden door de verzekerde als zwakke weggebruiker ten gevolge van een verkeersongeval;
- d. de Wet van 30 juli 1979 met betrekking tot de Preventie van Brand en Ontploffing en betreffende de Verplichte Verzekering van de Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid in dergelijke gevallen;
- e. het artikel 3.101 van boek 3 “Goederen” van het Burgerlijk Wetboek bij burenhinder, op voorwaarde dat de hinder in kwestie het rechtstreekse gevolg is van een plotse, abnormale en onvoorspelbare gebeurtenis.

16.3. Het verhaal aangaande medische burgerlijke aansprakelijkheid.

De maatschappij dekt elke vordering tot vergoeding van lichamelijke letsels die de verzekerde heeft opgelopen ten gevolge van een raadpleging of medische tussenkomst die de verzekerde als patiënt heeft genoten. Deze waarborg is van kracht ongeacht de aard van de aansprakelijkheid (contractueel of buitencontractueel) van de zorgverlener ten overstaan van de verzekerde. In dit verband zijn de procedures die worden ingeleid voor het Fonds voor de medische ongevallen ook gedekt.

Deze waarborg geldt niet bij esthetische chirurgie.

16.4. De contractuele geschillen met de verzekeraar “burgerlijke aansprakelijkheid”.

De maatschappij verleent bijstand wanneer zich een contractueel geschil voordoet over de interpretatie of de toepassing van de Algemene Voorwaarden van Hoofdstuk 1 Algemene Voorwaarden B.A. Privé-Leven van deze overeenkomst.

16.5. Administratieve bijstand.

De maatschappij verleent administratieve bijstand om de noodzakelijke formaliteiten te vervullen met het oog op het bekomen van een vergoeding door de Commissie voor financiële hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden, wanneer de verzekerden, ten gevolge van die gewelddaden, een beroep kunnen doen op de waarborg burgerlijk verhaal van deze verzekering.

16.6. Insolventie van derden.

Wanneer de derde onvermogen is en zijn onvermogen werd vastgesteld door het mislukken van een procedure van gedwongen tenuitvoerlegging, waarborgt de maatschappij de betaling van het bedrag dat aan de verzekerde in hoofdsom als vergoeding voor zijn schade door een rechtbank werd toegekend.

Echter, deze waarborg wordt pas toegestaan indien de verzekerde kon genieten van de waarborg «burgerlijk verhaal» van deze verzekering in het kader van een vordering tot schadevergoeding gegrond op een burgerrechtelijke buitencontractuele aansprakelijkheid of een wettelijke vergoedingsplicht en onder voorwaarde dat de derde een niet opzettelijke daad beging.

Deze waarborg wordt dus onder meer niet verleend ingeval van (poging tot) diefstal, afpersing, fraude of inbraak, noch van agressie, gewelddaden, vandalisme en misbruik van vertrouwen.

Deze vergoeding wordt betaald na aftrek van een vrijstelling van 250 euro.

16.7. Voorschotten.

Wanneer de verzekerde geniet van de dekking «burgerlijk verhaal» van deze verzekering ingeval een niet opzettelijke daad veroorzaakt door een behoorlijk geïdentificeerde derde, van wie de burgerrechtelijke buitencontractuele aansprakelijkheid of de wettelijke vergoedingsplicht onbetwistbaar vaststaat, betaalt de maatschappij, indien de verzekerde het vraagt, het niet betwiste bedrag vooruit waarop hij recht heeft als vergoeding van zijn schade.

Dit voorschot zal pas toegekend worden nadat de verzekerde schriftelijk zijn akkoord heeft gegeven aan de maatschappij om zijn vordering, tot beloop van de vergoeding aan de maatschappij af te staan of terug te betalen zodra hij ze ontvangt.

Deze waarborg wordt pas toegestaan onder voorwaarde dat de aansprakelijke derde een niet opzettelijke daad beging. Deze waarborg wordt dus onder meer niet verleend ingeval van (poging tot) diefstal, afpersing, fraude of inbraak, noch van agressie, gewelddaden, vandalisme en misbruik van vertrouwen.

Dit voorschot zal betaald worden na aftrek van een vrijstelling van 250 euro.

16.8. De strafrechtelijke borgstelling.

Wanneer ingeval een gebeurtenis waarvoor de verzekerde kan genieten van de waarborg «strafrechtelijke verdediging» van deze verzekering, een strafrechtelijke borgtocht in het buitenland geëist wordt door de plaatselijke overheden teneinde, hetzij zijn invrijheidsstelling te bekomen wanneer hij in voorlopige hechtenis is genomen, hetzij zijn vrijheid te behouden indien hij dreigt in hechtenis te worden genomen, betaalt de maatschappij deze borgtocht vooruit.

Het voorgeschoten bedrag, vermeerderd met de in België geldende wettelijke intresten en met de eventuele terugvorderingskosten, moet terugbetaald worden, zodra de borgtocht is vrijgegeven of zodra de verzekerde definitief is veroordeeld.

16.9. Genadeverzoek.

Indien, ten gevolge van een gewaarborgd schadegeval, de verzekerden veroordeeld werden tot een effectieve gevangenisstraf dekt de maatschappij het genadeverzoek.

16.10. Arbeidsongevallen.

Bij uitbreiding van het begrip 'privé-leven' is de waarborg burgerlijk verhaal eveneens verworven om, tegen een aansprakelijke derde, een vordering in te stellen voor lichamelijke schade wanneer de verzekerden het slachtoffer zijn van een arbeidsongeval in de zin van de Wet van 3 juli 1967 en die van 10 april 1971, en dit voor het soort schade die niet vergoedbaar is volgens deze regelgevingen.

Artikel 17. Uitbreiding van de waarborg.

De ouders en verwanten van de verzekerde kunnen ook een beroep doen op de waarborg burgerlijk verhaal om van de aansprakelijke derde een vergoeding te bekomen van hun eigen schade, met inbegrip van de morele schade, die zij lijden door het overlijden van de verzekerde. In dit geval zijn de verzekeringsvoorwaarden die op de verzekerde van toepassing zijn eveneens op hen van toepassing.

Artikel 18. Waar is de verzekering rechtsbijstand geldig?

De verzekering is geldig in de hele wereld. Ze is evenwel beperkt tot geografisch Europa voor:

- het verhaal aangaande de medische burgerlijke aansprakelijkheid (artikel 16.3);
- schadegevallen i.v.m. het gebouw of het gedeelte van het gebouw dat als tweede verblijfplaats van de verzekeringnemer dienst doet of dat - in opbouw, heropbouw of transformatie - bestemd is om zijn tweede verblijfplaats te worden.

Artikel 19. Tot welk bedrag komt de maatschappij tussen?

Het maximaal verzekerde bedrag per schadegeval bedraagt 50.000 euro, alle taksen inbegrepen, en dit ongeacht het aantal verzekerden dat bij dit schadegeval betrokken is.

De verzekerde bedragen worden teruggebracht tot 25.000 euro voor de strafrechtelijke borgstelling (artikel 16.8), en tot 15.000 euro voor de waarborgen contractuele geschillen met de verzekeraar "burgerlijke aansprakelijkheid" (artikel 16.4), insolventie van derden (artikel 16.6) en voorschotten (artikel 16.7).

Artikel 20. Welke kosten worden ten laste genomen?

De maatschappij neemt ten laste:

- de kosten en erelonen van advocaten, deurwaarders, of ieder ander persoon die de vereiste kwalificaties heeft overeenkomstig de op de procedure toepasselijke wet, die overeenkomstig de voorwaarden van deze verzekering is aangesteld;
- de gerechtskosten, inbegrepen de gerechtskosten in strafzaken of inzake jeugdbescherming, en de kosten van tenuitvoerlegging;
- de kosten en erelonen van de deskundigen, technische adviseurs, bemiddelaars en arbiters noodzakelijk voor de verdediging van de rechten van de verzekerde;
- de verplaatsings- en verblijfkosten wanneer de persoonlijke verschijning van de verzekerde voor een buitenlands Hof of Rechtbank wettelijk vereist is of bevolen wordt, in de mate dat zij op een redelijke wijze werden uitgegeven.

De terugbetaling van de verplaatsingskosten mag niet meer bedragen dan het laagste bedrag dat zou vereist zijn voor de verplaatsing per spoor of per schip in eerste klasse, of de verplaatsing per vliegtuig in economische of gelijkwaardige klasse.

De terugbetaling van de verblijfkosten is beperkt tot de prijs van overnachting inclusief ontbijt.

In de mate van het mogelijke worden deze kosten rechtstreeks betaald zonder dat de verzekerde ze dient voor te schieten. Indien de verzekerde echter btw-plichtig is, wordt deze belasting slechts ten laste genomen in de mate dat ze niet terugvorderbaar is.

Artikel 21. Wat is de drempel voor de tussenkomst?

Wanneer een gerechtelijke procedure noodzakelijk is, is de waarborg verworven op voorwaarde dat de inzet van het geschil, indien die becijferbaar is, in hoofdsom 500 euro overschrijdt.

De drempel wordt gebracht op 2.500 euro:

- voor de geschillen voor het Hof van Cassatie of voor een vergelijkbare rechtsinstantie in het buitenland;
- voor de eisen ingesteld in de situatie omschreven in artikel 16.10.

Voornoemde bedragen gelden per schadegeval, ongeacht het aantal bij het schadegeval betrokken verzekerden.

Artikel 22. Wat zijn de uitsluitingen?

Behalve de uitsluitingen vermeld in een ander artikel van Hoofdstuk 2 "De verzekering Rechtsbijstand Privé-Leven", zijn eveneens uitgesloten:

1. de kosten en erelonen, verbonden aan opdrachten, gegeven vóór de aangifte van het schadegeval of zonder overleg met de maatschappij, tenzij blijkt dat zij dringend noodzakelijk waren m.b.t. de aangiftedatum of betrekking hadden op dringende bewarende maatregelen;
2. schadegevallen m.b.t. de betwisting van kosten en honoraria van de personen die de belangen van een verzekerde verdedigen in het kader van het door deze verzekering gedekt schadegeval (expert, advocaat, enz);
3. de boetes, opdecimen en transacties met het Openbaar Ministerie, evenals de bedragen in hoofdsom en de bijkomende bedragen waartoe de verzekerden zouden kunnen veroordeeld worden, waarin ook begrepen zijn de bijdragen tot de bij wet opgerichte speciale fondsen;
4. schadegevallen die onder de bevoegdheid vallen van de internationale of supranationale rechtbanken of van het Grondwettelijk Hof;
5. schadegevallen die het gevolg zijn van een opzettelijk feit dat door een verzekerde van 16 jaar of ouder wordt begaan, onder meer bij (poging tot) diefstal, afpersing, fraude, oplichting, valsheid in geschriften, ongegronde wanbetaling, inbraak, agressie, gewelddaden, vandalisme en misbruik van vertrouwen;
6. schadegevallen die het gevolg zijn van één van de volgende gevallen van grove schuld veroorzaakt door een verzekerde van 18 jaar of ouder:
 - staat van dronkenschap of een gelijkaardige toestand, gevolg van het gebruik van andere producten dan alcoholische dranken;
 - gewelddaden begaan op personen;
 - roekeloze en duidelijk gevaarlijke daden, zoals vechtpartijen, ordeverstoring, weddenschappen en uitdagingen, tenzij de verzekerde bewijst dat hij er niet actief aan deelnam en hij niet de aanstoker of uitdager was;
7. schadegevallen die het gevolg zijn van misdaden of gecorrectionaliseerde misdaden van een verzekerde.

Wanneer de verzekerde vervolgd wordt wegens opzettelijke misdrijven, zal de dekking worden verleend voor zover de in kracht van gewijsde gegane rechterlijke beslissing hem vrijspreekt, met uitsluiting van misdaden of gecorrectionaliseerde misdaden;

8. zonder afbreuk aan artikels 16.3 en 16.4, schadegevallen die verband houden met contractuele verplichtingen, m.i.v. de interpretatie of de uitvoering van de onderhavige verzekering;
9. schadegevallen voortvloeiend uit een oorlog, een burgeroorlog of uit gelijkaardige feiten, evenals uit terrorisme;

10. schadegevallen die voortvloeien uit een staking, een lock-out, oproer of collectieve gewelddaden, behalve indien de verzekerden bewijzen dat zij niet actief hebben deelgenomen aan deze feiten;
11. schadegevallen die het gevolg zijn van het gebruik door de verzekerde:
 - van zeilboten van meer dan 300 kg, van motorboten en van jet-ski's van meer dan 10 PK DIN, waarvan hij eigenaar of leasingnemer is,
 - van luchtvaartuigen, met uitzondering van:
 - parapente, valscherp en deltavlieger;
 - onbemande modelluchtvaartuigen (m.i.v. drones met een maximale startmassa van 1 kg in het Belgisch luchtruim, voor zover ze niet vliegen in een straal van 3 km rond een luchthaven of een militair of burgerlijk luchtvaartterrein, boven een industrieel complex, een gevangenis, LNG-terminals, nucleaire installaties of boven een groot aantal mensen in open lucht);
12. schadegevallen die het gevolg zijn van het feit dat de verzekerde jaagt, behoudens jachtactiviteiten waarvoor er geen wettelijke verzekeringsplicht is;
13. schadegevallen die verband houden met het gebruik van een motorvoertuig dat op grond van de wet van 21 november 1989 verzekerd moet zijn.

De waarborg is evenwel verworven:

- wat betreft de strafrechtelijke verdediging, wanneer een verzekerde een motorrijtuig te land of een spoorrijtuig bestuurt zonder hiertoe de wettelijk vereiste leeftijd te hebben, en buiten medeweten van zijn ouders en van de personen die de verzekerde onder hun hoede hebben;
 - het verhaal als zwakke weggebruiker (artikel 16.2.c);
 - het gebruik van motorvoertuigen (uitgezonderd bromfietsen) met een door de constructie bepaalde maximumsnelheid van 25 km per uur, onder meer gemotoriseerd speelgoed, gemotoriseerde tuinwerktuigen of andere knutselwerktuigen, gemotoriseerde voortbewegingstoestellen (zoals gemotoriseerde voertuigen bestuurd door personen met een handicap), gemotoriseerde rijwielen (zoals hoverboards, segways, elektrische steps) en monowheels;
14. het burgerlijk verhaal dat de verzekerde instelt om een vergoeding te vorderen voor zuiver immateriële schade, dit is economische, financiële (genotsderving, winstverlies, enz) of morele schade die niet het gevolg is van lichamelijke of materiële schade geleden door de verzekerde;
 15. schadegevallen die rechtsreeks of onrechtstreeks het gevolg zijn van radioactiviteit of nucleaire energie, zoals omschreven in artikel 8.e.;
- Wat betreft de waarborg "verhaal aangaande medische burgerlijke aansprakelijkheid", is deze uitsluiting niet van toepassing voor radioactiviteit of stralingen waaraan de verzekerde in het kader van een medische behandeling blootgesteld werd;
16. schadegevallen die verband houden met onroerende goederen andere dan het gebouw of het gedeelte van het gebouw dat als hoofd- of tweede verblijfplaats van de verzekeringnemer dienst doet of dat - in opbouw, heropbouw of transformatie - bestemd is om zijn hoofd- of tweede verblijfplaats te worden;
 17. schadegevallen die voortvloeien uit betwiste rechten (dit zijn rechten die het voorwerp uitmaken van een betwisting) die aan de verzekerde worden overgedragen door successie, afstand of conventionele subrogatie, of aangaande rechten van derden die de verzekerde wil doen gelden in eigen naam;
 18. schadegevallen die verband houden met investeringen, met inbegrip van de eigendom, het bezit, het beheer, de aankoop en de verkoop van aandelen en obligaties;
 19. schadegevallen die verband houden met het uitoefenen van politieke, syndicale of lucratieve activiteiten buiten het privé-leven van de verzekerde in de zin van artikel 3;
 20. collectieve acties die uitgaan van een groep van minstens 10 personen.

Artikel 23. Wat doet de maatschappij wanneer een schadegeval zich voordoet?

De maatschappij neemt de bijstand van de verzekerde op zich door hem te garanderen dat alle middelen zullen aangewend worden om een minnelijke, gerechtelijke, buitengerechtelijke of administratieve oplossing te vinden. Behalve de uitgaven veroorzaakt door het beheer van het schadegeval neemt de maatschappij eveneens op zich, binnen de perken van de waarborg en ten belope van de verzekerde bedragen, de kosten zoals omschreven in artikel 20 met betrekking tot alle stappen, onderzoeken en plichten, van welke aard dan ook, die nodig zijn om de belangen van de verzekerde te verdedigen.

Behalve in het geval van dringende conservatoire maatregelen, zijn deze kosten echter maar gewaarborgd wanneer de stappen en plichten waaruit ze voortvloeien, werden verricht en vervuld met het voorafgaande akkoord van de maatschappij.

Artikel 24. Recht op minnelijke schikking.

Zodra een schadegeval wordt aangegeven, neemt de maatschappij de verdediging van de belangen van de verzekerde op zich.

Samen met de verzekerde gaat de maatschappij na welke maatregelen moeten worden genomen, en verbindt zich ertoe om alles in het werk te stellen om de belangen van deze laatste te verdedigen.

De maatschappij verbindt zich ertoe om alle nodige stappen te ondernemen om tot een minnelijke schikking te komen. Het spreekt voor zich dat geen enkel voorstel of geen enkele transactie wordt aanvaard zonder voorafgaande toestemming van de verzekerde.

Tenzij in hoogdringende gevallen neemt de maatschappij het automatisch beroep doen op een advocaat niet ten laste. Indien de verzekerde een advocaat aanstelt zonder de maatschappij hiervan van tevoren op de hoogte te brengen, heeft deze het recht om te weigeren de kosten en honoraria die nadien van haar worden geëist, te betalen.

Artikel 25. Tussenkost van een advocaat.

Wanneer moet worden overgegaan tot een gerechtelijke, administratieve of arbitrageprocedure, kan de verzekerde vrij een advocaat of iedere andere persoon kiezen die, krachtens de op de procedure toepasselijke wet, de vereiste kwalificaties heeft om zijn belangen te verdedigen, te vertegenwoordigen of te behartigen.

In het geval van arbitrage, bemiddeling of een andere erkende buitengerechtelijke vorm van geschillenbeslechting, kan de verzekerde vrij een persoon kiezen die de vereiste kwalificaties heeft en die daartoe is aangewezen.

Ook in het geval er zich een belangenconflict voordoet met de maatschappij, is de verzekerde vrij in de keuze van een advocaat of, zo hij er de voorkeur aan geeft, iedere andere persoon die de vereiste kwalificaties heeft krachtens de op de procedure toepasselijke wet om zijn belangen te verdedigen.

Indien de verzekerde aan een advocaat vraagt om te pleiten buiten het land waarmee hij verbonden is, dan blijven de bijkomende kosten en honoraria die hierdoor ontstaan, ten laste van de verzekerde.

De verzekerde verbindt zich ertoe om op verzoek van de maatschappij, de tussenkost te vragen van de bevoegde overheden om het bedrag van de kosten en honoraria te bepalen van de advocaat die hem heeft bijgestaan voor de verdediging van zijn belangen.

Artikel 26. Tussenkost van een technisch adviseur.

Indien dat noodzakelijk zou blijken, kan de verzekerde een beroep doen op een technisch adviseur (expert, geneesheer,...) waarvan de tussenkost gerechtvaardigd is doordat een van de door de verzekering rechtsbijstand voorziene waarborgen wordt uitgevoerd, maar uitsluitend nadat hij van de maatschappij een gunstig advies heeft gekregen betreffende de mogelijkheid om een technisch adviseur in te schakelen. De verzekerde verbindt zich ertoe om vóór de eerste raadpleging aan de maatschappij de gegevens door te geven van de technisch adviseur die hij heeft gekozen.

Indien de verzekerde een beroep doet op een technisch adviseur die gevestigd is in een ander land dan dat waar de opdracht moet worden uitgevoerd, blijven de bijkomende kosten en honoraria die daarvan het gevolg zijn, ten laste van de verzekerde.

Indien de verzekerde een andere technisch adviseur neemt, zal de maatschappij alleen de kosten en honoraria van de eerste technisch adviseur voor zijn rekening nemen, behalve indien deze verandering het gevolg is van redenen die buiten de wil van de verzekerde liggen.

Artikel 27. Een meningsverschil tussen de maatschappij en de verzekerde.

De verzekerde kan de advocaat raadplegen die zich reeds met de zaak bezighoudt. Als die er niet is, kan hij een advocaat (of om het even welke andere persoon die de door de toepasselijke wet vereiste kwalificaties heeft) raadplegen.

Indien de advocaat het standpunt van de maatschappij bevestigt, draagt de verzekerde de helft van de honoraria en kosten van deze raadpleging.

Indien de verzekerde de procedure voortzet ondanks het negatieve advies van de advocaat, dan verbindt de maatschappij zich ertoe om de aangegane kosten terug te betalen indien de verzekerde nadien een beter resultaat heeft bekomen dan dat wat hij zou hebben bekomen had hij het standpunt van de maatschappij aanvaard.

Indien de advocaat het standpunt van de verzekerde bevestigt, geniet deze laatste van de waarborg, ook voor wat de kosten van de raadpleging betreft.

Artikel 28. Verjaringstermijn.

Krachtens artikel 88 van de Wet bedraagt de verjaringstermijn voor elke rechtsvordering voortvloeiend uit een verzekeringsovereenkomst 3 jaar. De termijn begint te lopen vanaf de dag van het voorval dat het vorderingsrecht doet ontstaan. Wanneer echter degene aan wie de rechtsvordering toekomt, bewijst dat hij pas op een later tijdstip van het voorval kennis heeft gekregen, begint de termijn te lopen vanaf dat tijdstip, maar hij verstrijkt in elk geval vijf jaar na het voorval, behoudens bedrog.

HOOFDSTUK 3 – ADMINISTRatieve BEPALINGEN

Artikel 29. De inwerkingtreding en de duur van het contract – Verhuis naar het buitenland.**a) De inwerkingtreding en de duur van het contract:**

Het contract treedt in werking op de datum vermeld in de Bijzondere Voorwaarden om 00.00 uur voor zover de eerste premie werd betaald.

Het contract wordt afgesloten voor een duur van één jaar en wordt stilzwijgend verlengd voor opeenvolgende periodes van één jaar, behoudens opzeg door de verzekeringnemer of door de maatschappij. De opzeg treedt in werking op de jaarlijkse vervaldag om 00.00 uur.

b) Verhuis naar het buitenland:

Indien de verzekeringnemer naar het buitenland verhuist, blijven de waarborgen van dit contract verworven gedurende een periode van 60 dagen vanaf de dag van de verhuis.

Artikel 30. De indexatiemodaliteiten.

Voor zover er sprake is van indexatie, wijzigen de verzekerde bedragen, de vergoedingsgrenzen en de vrijstelling op elke jaarlijkse vervalddag volgens de verhouding tussen:

- het indexcijfer van de consumptieprijzen van toepassing op het moment van deze vervalddag, en
- het indexcijfer van de consumptieprijzen van januari 2011, hetzij 115,66 (basis 2004 = 100,00)

Het indexcijfer dat bij een schadegeval zal worden toegepast is dit van de maand voorafgaand aan dat schadegeval. Voor wat de bedragen betreft die aangehaald worden in artikel 7 e), zijn de ter zake geldende specifieke indexatiemodaliteiten van kracht.

De premie wijzigt op elke jaarlijkse vervalddag overeenkomstig de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen, zonder afbreuk te doen aan de toepassing van artikel 33.

Artikel 31. Betaling van de premie.

Van zodra het contract is afgesloten, is de premie met inbegrip van taksen en bijdragen, verschuldigd en vooraf betaalbaar op de vervalddag. Tenzij anders bepaald in de Bijzondere Voorwaarden is de premie jaarlijks betaalbaar.

Indien het contract deel uitmaakt van een bundel PNP Globalis zal de premie, samen met de andere premies die deel uitmaken van deze bundel, aangeboden worden aan de bundelnemer die vermeld is in de Bijzondere Voorwaarden van het contract. Indien de premie niet betaald wordt via de globale premie inning, zal de premie van het contract aangeboden worden aan de verzekeringnemer.

Indien de premie op de vervalddag niet wordt betaald, kan de maatschappij de waarborgen schorsen of het contract opzeggen op voorwaarde dat de verzekeringnemer in gebreke gesteld werd hetzij bij deurwaardersexploot, hetzij per aangetekende brief.

De schorsing van de waarborgen of de opzegging van het contract hebben uitwerking na het verstrijken van een termijn van 15 dagen te rekenen van de dag volgend op de betekening of de afgifte ter post van de aangetekende brief. Indien de waarborgen werden geschorst, zal de betaling van de vervallen premies door de verzekeringnemer de schorsing beëindigen. De wederinvoegstelling van de waarborg neemt aanvang om 00.00 uur van de dag volgend op de datum dat de maatschappij het betrokken bedrag ontvangen heeft.

De schorsing van de waarborgen doet geen afbreuk aan het recht van de maatschappij om de later nog te vervallen premies op te eisen op voorwaarde dat de verzekeringnemer in gebreke werd gesteld met een ter post aangetekend schrijven. Dit recht is evenwel beperkt tot de premies voor twee opeenvolgende jaren.

Artikel 32. Wijziging van de voorwaarden of het tarief.

Indien de maatschappij de verzekeringsvoorwaarden en/of het tarief wijzigt, wordt het contract aangepast op de eerstvolgende jaarlijkse vervalddag.

De maatschappij brengt de verzekeringnemer hiervan op de hoogte. Deze laatste beschikt over een periode van 3 maanden na ontvangst van dit bericht om het contract geheel of gedeeltelijk op te zeggen. Eenmaal deze termijn verstreken, wordt ervan uitgegaan dat de voorwaarden en/of het tarief werden aanvaard.

Artikel 33. Opzegging van het contract.

Het contract kan **door de verzekeringnemer** in haar totaliteit of gedeeltelijk opgezegd worden:

- voor het einde van elke verzekeringsperiode en overeenkomstig artikel 29;

- onder de voorwaarden van artikel 29, wanneer, tussen de dag van het afsluiten van het contract en deze van de inwerkingtreding, méér dan één jaar is verstreken;
- indien de maatschappij één waarborg opzegt;
- indien de maatschappij het bedrag van de vrijstelling verhoogt, los van de verhoging ingevolge indexatie;
- na elke schadeaanfite maar ten laatste één maand na de betaling of de weigering van betaling van de vergoeding. De opzegging wordt van kracht drie maanden na de dag van de betekening;
- in geval van risicovermindering, conform de wettelijke bepalingen;
- in geval van overlijden van de verzekeringnemer, conform de wettelijke bepalingen;
- in geval van wijziging van de verzekeringsvoorwaarden en/of het tarief, conform de bepalingen van artikel 32.

Het contract kan **door de maatschappij** in haar totaliteit of gedeeltelijk opgezegd worden:

- voor het einde van elke verzekeringsperiode en dit conform de bepalingen van artikel 29;
- onder de voorwaarden van artikel 29, wanneer, tussen de dag van het afsluiten van het contract en deze van de inwerkingtreding, méér dan één jaar is verstreken;
- indien de verzekeringnemer de wijziging van het contract niet aanvaardt in geval van onopzettelijk verzwijgen of onopzettelijk onjuist mededelen van gegevens;
- bij niet-betaling van de premie, overeenkomstig de bepalingen van artikel 31;
- in geval van faillissement van de verzekeringnemer;
- in geval van overlijden van de verzekeringnemer, conform de wettelijke bepalingen;
- bij schadegeval, indien er een fraude bewezen werd in hoofde van de verzekerde.

Artikel 34. Opzeggingsmodaliteiten.

De opzegging gebeurt bij deurwaardersexploot, per aangetekende brief of door afgifte van de opzeggingsbrief tegen ontvangstbewijs.

Behoudens in de gevallen vermeld in artikel 29, 31 en 33 vijfde streepje (schadeaanfite), heeft de opzegging slechts uitwerking na het verstrijken van een termijn van één maand, te rekenen vanaf de dag volgend op de afgifte ervan op de post.

Het premiegedeelte dat betrekking heeft op de periode na de datum van het ingaan van de opzegging, wordt terugbetaald, binnen de 15 dagen na de datum waarop de opzegging ingaat.

Indien de maatschappij de verzekeringsvoorwaarden en/of het tarief wijzigt, wordt het contract aangepast op de eerstvolgende jaarlijkse vervalldag. De maatschappij brengt de verzekeringnemer hiervan op de hoogte. Deze laatste beschikt over een periode van 3 maanden na ontvangst van dit bericht om het contract geheel of gedeeltelijk op te zeggen. Eenmaal deze termijn verstreken, wordt ervan uitgegaan dat de voorwaarden en/of het tarief werden aanvaard.

Artikel 35. Verplichtingen van de verzekeringnemer bij het afsluiten van het contract en in de loop ervan.

a) Bij het afsluiten van het contract

Bij het afsluiten van het contract is de verzekeringnemer gehouden alle hem bekende omstandigheden – die hij redelijkerwijs moet beschouwen als gegevens die van belang kunnen zijn bij de beoordeling van het risico – aan de maatschappij mede te delen.

b) In de loop van het contract

In de loop van het contract dient de verzekeringnemer de maatschappij -zo spoedig mogelijk- alle hem bekende omstandigheden mee te delen die hij redelijkerwijs moet beschouwen als gegevens die een aanmerkelijke en blijvende wijziging of verzwaring betekenen van het verzekerde risico.

Het niet-naleven van deze hogervermelde verplichtingen, geeft aanleiding tot de toepassing van de sancties voorzien in de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014.

Artikel 36. Verplichtingen van de verzekerden bij schadegeval.

Bij een schadegeval verbinden de verzekerden zich ertoe:

- uit eigen beweging géén wijzigingen (zoals herstellingen, vrijwillige afstand, ...) aan de beschadigde voorwerpen aan te brengen, waardoor het moeilijk of onmogelijk wordt de oorzaken van het schadegeval te bepalen of de schade te ramen.
Indien de omstandigheden het vereisen, dienen zij alle redelijke maatregelen te nemen om de gevolgen van het schadegeval te voorkomen en te verminderen. In dergelijke gevallen is het onontbeerlijk de materiële bewijzen (foto's, beschadigde stukken, ...) van het schadegeval te bewaren;
- het schadegeval aan de maatschappij aan te geven uiterlijk binnen de 8 dagen nadat de verzekerden er kennis van gekregen hebben, behoudens het geval dat de aangifte werd gedaan van zodra dit redelijkerwijs mogelijk was;
- zo spoedig mogelijk, de maatschappij alle nuttige inlichtingen (bewijsstukken van de geleden schade, documenten met betrekking tot het schadegeval, ...) te verschaffen en te antwoorden op de vragen die hen gesteld worden in verband met de omstandigheden waarin het schadegeval zich heeft voorgedaan en de omvang van de schade.
Gerechtelijke of buitengerechtelijke akten dienen vanaf hun betekening of overhandiging aan de maatschappij te worden overgemaakt. Bij verzuim dienen de verzekerden de maatschappij te vergoeden tot beloop van de hierdoor geleden schade;
- de richtlijnen van de maatschappij te volgen en de stappen die de maatschappij voorschrijft te ondernemen;
- het bestaan van andere verzekeringen, die dezelfde aansprakelijkheid dekken, mede te delen;
- zich te onthouden van elke erkenning van aansprakelijkheid, van elke dading, van elke vaststelling van schade, van elke betaling of belofte van schadevergoeding. Het verschaffen van eerste hulp, het verlenen van onmiddellijke medische hulp en het louter erkennen van de feiten wordt evenwel niet als een erkenning van aansprakelijkheid beschouwd.

Indien deze verplichtingen niet nageleefd worden, kan de maatschappij de vergoeding verminderen met het bedrag van het geleden nadeel, behalve voor wat betreft gerechtelijke of buitengerechtelijke akten zoals hierboven vermeld.

Indien de verzekerden deze verplichtingen met bedrieglijk inzicht niet zouden nakomen, kan de maatschappij de waarborg weigeren.

Artikel 37. Rechtsvorderingen en de belangen van de verzekerden.

Van zodra de maatschappij tot het verlenen van de waarborg gehouden is en voor zover er aanspraak wordt op gemaakt, heeft zij de verplichting, binnen de grenzen van de waarborg, op te treden ten gunste van de verzekerden. Wat betreft de burgerlijke belangen en in de mate dat de belangen van de maatschappij en deze van de verzekerden samenvallen, heeft de maatschappij het recht om in de plaats van de verzekerden de vordering van de benadeelde te bestrijden.

De maatschappij kan deze laatste vergoeden indien daartoe reden bestaat.

De tussenkomst van de maatschappij houdt geen enkele erkenning in van de aansprakelijkheid in hoofde van de verzekerden en het mag hen geen nadeel berokkenen.

Artikel 38. Indeplaatsstelling – Verhaal – Verjaring.**a) Indeplaatsstelling**

Door het afsluiten van dit contract subrogeert de verzekerde de maatschappij in al de rechten die kunnen uitgeoefend worden tegen derden die aansprakelijk zijn voor de schade.

De subrogatie strekt zich onder meer uit tot de rechtsplegingsvergoedingen met inbegrip van de kosten en honoraria van de advocaten, tot de gerechtskosten en tot de kosten en honoraria van de experts in de mate dat deze laatste verhaalbaar zijn.

Indien de maatschappij een verhaal uitoefent op de aansprakelijke derde, dan doet zij dit tevens voor de verzekerde en dit tot beloop van het deel van de schade dat ze niet vergoed heeft.

Indien door toedoen van de verzekerde of een andere begunstigde de indeplaatsstelling geen gevolg kan hebben ten voordele van de maatschappij, kan zij van hen terugbetaling eisen van de uitgekeerde vergoeding tot beloop van het geleden nadeel.

b) Verhaal

Indien de maatschappij tegenover de benadeelde derde tot tussenkomst gehouden is, heeft zij – onafgezien van elke andere vordering die zij kan uitoefenen – het recht een verhaalsvordering in te stellen tegen de verzekeringnemer of, indien daartoe reden bestaat, tegen een andere verzekerde en dit in de mate dat zij haar tussenkomst had kunnen weigeren of verminderen op basis van wettelijke bepalingen of bepalingen uit dit contract.

c) Verjaring

De verjaringstermijn voor elke rechtsvordering voortvloeiend uit een verzekeringscontract bedraagt drie jaar.

De termijn begint te lopen vanaf de dag van het voorval dat het vorderingsrecht doet ontstaan. Wanneer diegene aan wie de rechtsvordering toekomt, bewijst dat hij pas op een later tijdstip van het voorval kennis heeft gekregen, begint de termijn te lopen vanaf dat tijdstip, maar hij verstrijkt in elk geval vijf jaar na het voorval, behalve in geval van bedrog.

In de aansprakelijkheidsverzekering begint de termijn, wat de verhaalsvordering van de verzekerde tegen de maatschappij betreft, te lopen vanaf het instellen van de rechtsvordering door de benadeelde, ongeacht of het gaat om een oorspronkelijke eis tot schadeloosstelling dan wel om een latere eis naar aanleiding van een verzwarende van de schade of het ontstaan van een nieuwe schade.

De verhaalsvordering van de maatschappij tegen de verzekerde verjaart na verloop van drie jaar, te rekenen vanaf de dag van de betaling door de maatschappij, behalve in geval van bedrog.

Artikel 39. Afstand van verhaal.

De maatschappij doet afstand van verhaal – behalve in geval van kwaadwilligheid – tegenover de verzekerden, hun bloed- en aanverwanten in rechte lijn, hun echtgenoot of echtgenote, alsook tegenover de personen die met hen samenwonen, hun gasten en de leden van hun huispersoneel.

De afstand van verhaal geldt alleen:

- voor zover de aansprakelijke niet door een aansprakelijkheidsverzekering is gewaarborgd;
- voor zover de aansprakelijke zelf geen verhaal kan uitoefenen op elke andere aansprakelijke.

De maatschappij behoudt evenwel een recht van verhaal tegenover de verzekerden voor zover zij op basis van wettelijke bepalingen of bepalingen uit dit contract haar prestaties had kunnen weigeren of verminderen.

Artikel 40. Briefwisseling.

Om geldig te zijn, moeten de mededelingen en betekeningen die voor de maatschappij bestemd zijn, aan haar maatschappelijke zetel gericht worden.

Om geldig te zijn, moeten de mededelingen en betekeningen die de maatschappij verzendt, gedaan worden aan het adres opgegeven in de Bijzondere Voorwaarden. Indien er verscheidene verzekeringnemers zijn, is elke mededeling die aan één van de verzekeringnemers wordt gericht, geldig voor allen. Deze mededelingen en kennisgevingen kunnen met instemming van de verzekeringnemer eveneens gebeuren via elektronische post op het laatste door hem opgegeven mailadres.

Voor de contracten die deel uitmaken van een bundel PNP Globalis, is de verzekeringnemer akkoord dat de maatschappij op elektronische manier met hem communiceert. Hiertoe heeft de verzekeringnemer een mailadres opgegeven dat vermeld staat in de Bijzondere Voorwaarden van het contract. Iedere wijziging van dit mailadres dient meegedeeld te worden aan de maatschappij.

Artikel 41. De bevoegde rechtbank en de toepasselijke wetgeving.

Alle geschillen met betrekking tot dit contract vallen onder de bevoegdheid van de rechtbanken van de woonplaats van de verzekeringnemer.

Dit contract is onderworpen aan de wet betreffende de verzekeringen van 4 april 2014 en haar uitvoeringsbesluiten.

Artikel 42. Rangorde van de voorwaarden.

De Bijzondere Voorwaarden vullen de Algemene Voorwaarden aan of wijken ervan af voor zover zij ermee tegenstrijdig zouden zijn.

HOOFDSTUK 4- WETTELIJKE VERMELDINGEN

algemeen reglement met betrekking tot de gegevensbescherming.

PNP verbindt zich ertoe, als verwerkingsverantwoordelijke, om de persoonsgegevens te verwerken overeenkomstig de geldende privacywetgeving. Voor meer informatie wordt verwezen naar de PNP website: <https://www.pnp.be/privacy>.

Datassur

Elke oplichting op poging tot oplichting van PNP brengt niet alleen de toepassing met zich mee van de sancties voorzien in het toepasselijk recht, maar wordt ook strafrechtelijk vervolgd. Daarnaast zal PNP deze informatie doorsturen naar Datassur, een economisch samenwerkingsverband (ESV), opgericht op initiatief van de verzekeringsondernemingen, dat de speciaal op te volgen verzekeringsrisico's ter herinnering brengt aan de aangesloten leden verzekeraars.

De persoonsgegevens die door PNP aan Datassur worden overgemaakt worden door deze laatste enkel gebruikt binnen het exclusieve kader van de beoordeling van de risico's en van het beheer van de contracten en ermee verbonden schadegevallen. Iedere persoon die zijn identiteit aantoont, heeft het recht zich tot Datassur te richten om de gegevens die op hem betrekking hebben, in te kijken en, in voorkomend geval, te laten rechtzetten. Om dat recht uit te oefenen moet de persoon in kwestie een gedateerd en ondertekend verzoek, samen met een kopie van de voorkant van zijn identiteitskaart, sturen naar het volgende adres: Datassur, dienst Bestanden, De Meeûsplantsoen 29, 1000 Brussel.

Klachten

Voor elke klacht met betrekking tot deze overeenkomst (behoudens de verzekering rechtsbijstand) kan de verzekeringnemer zich richten tot, in eerste instantie, de dienst Klachtenmanagement van PNP, Casinoplein 6, 8500 Kortrijk, mailadres: klacht@pnp.be.

Voor elke klacht die louter betrekking heeft op de verzekering rechtsbijstand kan de verzekeringnemer zich richten tot, in eerste instantie, het Klachtenbeheer van ARCES, Desguinlei 92, 2018 Antwerpen, mailadres: klachtenbeheer@arces.be.

Is de verzekeringnemer niet tevreden met het antwoord van de dienst Klachtenmanagement, dan verwijst PNP hem naar de Ombudsman van de Verzekeringen, De Meeûsplantsoen 35, 1000 Brussel, www.ombudsman-insurance.be, mailadres: info@ombudsman-insurance.be.

Dergelijke klacht sluit de mogelijkheid om een gerechtelijke procedure te starten niet uit.